

DIỄN ĐÀN ĐỐI TÁC PHÁP LUẬT NÂNG CAO HIỆU QUẢ HOẠT ĐỘNG HÒA GIẢI CƠ SỞ TẠI VIỆT NAM

EU JULE
HƯỚNG TỚI HỆ THỐNG
PHÁP LUẬT & TƯ PHÁP
CHO MỌI NGƯỜI

Đồng tổ chức bởi: Bộ Tư pháp
Liên minh châu Âu & Liên hợp quốc
tại Việt Nam
Hà Nội, 17 tháng 6 năm 2020

Ý NGHĨA

Ở Việt Nam, hòa giải ở cơ sở là cơ chế giải quyết tranh chấp ngoài tòa án phổ biến nhất. Cơ chế này thường nhằm giải quyết các tranh chấp nhỏ phát sinh từ các mối quan hệ gia đình và dân sự trong cộng đồng, và được sử dụng rộng rãi trên khắp Việt Nam. Nếu được thực hiện đúng cách, hòa giải ở cơ sở có thể là một phương thức để tiếp cận công lý hiệu quả, nhất là cho những nhóm yếu thế về kinh tế và xã hội, những người phải đối mặt với nhiều trở ngại hơn trong việc tiếp cận luật sư và tòa án. Trên thực tế, Chỉ số hiệu quả Quản trị và Hành chính công cấp tỉnh (PAPI) năm 2018 của Việt Nam cho thấy 45% số người được hỏi trả lời khi có tranh chấp dân sự sẽ nhờ “những người có uy tín” trong cộng đồng của mình để hòa giải thay vì giải quyết tại tòa án.

Nhận thấy được tầm quan trọng và tiềm năng của cơ chế hòa giải ở cơ sở, Bộ Tư pháp (BTP) cùng với UNDP và UNICEF, trong khuôn khổ Chương trình Tăng cường pháp luật và Tư pháp tại Việt Nam (EU JULE) đã tổ chức Diễn đàn đối tác pháp luật về chủ đề này.

Diễn đàn đối tác pháp luật quy tụ hơn 170 đại biểu từ các bộ, ngành liên quan như Bộ Tư pháp, Bộ Công an, Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội, Viện Kiểm sát Nhân dân tối cao, Tòa án Nhân dân tối cao, Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức quốc tế, các đối tác phát triển, các tổ chức phi chính phủ, các học giả về giới và học giả ngành luật, và hơn 30 cơ quan báo chí. Đây là một diễn đàn cấp cao nơi các bên liên quan cùng nhau thảo luận, đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả của hoạt động hòa giải cơ sở ở Việt Nam.

NHỮNG NỘI DUNG NỔI BẬT

Diễn đàn đối tác pháp luật năm nay tập trung vào hai phần: phần thứ nhất thảo luận về pháp luật và chính sách hòa giải ở cơ sở tại Việt Nam và phần thứ hai tập trung vào những giải pháp thiết thực để cải thiện cơ chế hòa giải ở cơ sở và hiệu quả hòa giải trên thực tế.

Diễn đàn đã nhận được nhiều chia sẻ về kiến thức và kinh nghiệm từ các diễn giả và đại biểu của BTP, UNDP và Oxfam tham gia thảo luận trên cơ sở các kết quả định lượng và định tính có được từ các báo cáo khảo sát mới nhất về chủ đề này.

Phiên thảo luận đã đúc rút được các ưu tiên để định hướng hành động trong tương lai.

“ Là một phương tiện để tiếp cận công lý, cơ chế hòa giải ở cơ sở phải đảm bảo khách quan, vô tư, không phân biệt đối xử, có cơ chế cho trách nhiệm giải trình và phù hợp với các tiêu chuẩn quốc tế ”

Ông Kamal Malhotra, Điều phối viên thường trú LHQ tại Việt Nam

CÁC ƯU TIÊN KIẾN NGHỊ

Nhiều vấn đề cần ưu tiên được đưa ra phù hợp với các kiến nghị của các báo cáo khảo sát mới nhất được thực hiện trong khuôn khổ Chương trình EU JULE, củng cố hơn nữa tầm quan trọng của những kiến nghị ngày càng như tái khẳng định sự cam kết của các đối tác đối với các mục tiêu của Chương trình EU JULE.

Danh sách các ưu tiên sau đây không sắp xếp theo trình tự thứ bậc về mức độ quan trọng:

CÁC ƯU TIÊN CHUNG

1. Xây dựng và thực thi một bộ các nguyên tắc hòa giải đã được thống nhất nhằm đảm bảo hoạt động hòa giải thực sự hiệu quả và công bằng.
2. Đảm bảo hòa giải viên được tiếp cận đầy đủ các kiến thức pháp luật và tập huấn nghiệp vụ
3. Tăng cường kiến thức về nhạy cảm giới và kỹ năng làm việc với các nhóm yếu thế (trong đó có phụ nữ, trẻ em, người khuyết tật) cho hòa giải viên.

CÁC ƯU TIÊN CỤ THỂ

1. Sửa đổi, bổ sung quy định pháp luật về hòa giải ở cơ sở để đảm bảo chất lượng và hiệu quả hoạt động hòa giải phù hợp với các nguyên tắc cơ bản, các thực hành tốt của quốc tế.
2. Tăng cường số lượng, chất lượng các chương trình bồi dưỡng, tập huấn nghiệp vụ cho hòa giải viên
3. Xây dựng cơ sở dữ liệu gồm các văn bản pháp luật, tài liệu tập huấn, tài liệu hướng dẫn liên quan đến hòa giải ở cơ sở
4. Thúc đẩy sự tham gia của những người có chuyên môn về luật, như hội viên Hội Luật gia Việt Nam, vào hoạt động hòa giải ở cơ sở
5. Cung cấp tài liệu hướng dẫn về các nhu cầu đặc thù của từng nhóm yếu thế cho hòa giải viên và tổ chức tập huấn về cách sử dụng các hướng dẫn này
6. Tăng số lượng nữ hòa giải viên trong các tổ hòa giải
7. Tăng kinh phí cho hoạt động hòa giải ở cơ sở nhằm đảm bảo chi trả thỏa đáng cho hòa giải viên và động viên, khen thưởng cho các hòa giải viên có nhiều thành tích tốt.

Thông tin về sự kiện này đã được đăng tải trên hơn 30 bản tin báo đài trên các nền tảng truyền thông cả trực tuyến và ngoại tuyến, như báo Pháp luật Việt Nam, VTV, báo Đại biểu Nhân dân, v.v... Dự án EU JULE cũng như các thông điệp chính của UNDP đều được giới thiệu và truyền đạt trong các bản tin này. Sự kiện cũng được đăng tải trên các trang mạng xã hội như Facebook, Twitter và Instagram.

Bản tóm tắt này trình bày các kết quả chính của Diễn đàn đối tác pháp luật, tập trung vào các kiến nghị nhằm nâng cao hiệu quả của hoạt động hòa giải ở cơ sở tại Việt Nam dưới góc nhìn của UNDP Việt Nam. Do đó, những kiến nghị và kết luận này không đại diện cho ý kiến của tất cả đại biểu tham gia. Các ưu tiên chung được lựa chọn trên cơ sở tần suất chúng được các diễn giả đưa ra.

“
Bộ Tư pháp cũng như các cơ quan pháp luật và tư pháp Việt Nam luôn sẵn sàng phối hợp với các cơ quan tổ chức, các đồng nghiệp trong nước và quốc tế để thực hiện tốt hơn công tác hòa giải ở cơ sở tại Việt Nam
”

**Ông Nguyễn Thanh Tịnh,
Thứ trưởng Bộ Tư pháp**

Ba lãnh đạo:

- Ông Nguyễn Thanh Tịnh, Thứ trưởng Bộ Tư pháp
- Ông Giorgio Aliberti, Đại sứ Liên minh châu Âu tại Việt Nam
- Ông Kamal Malhotra, Điều phối viên thường trú LHQ tại Việt Nam

Các diễn giả chính:

- Ông Lê Vệ Quốc, Vụ trưởng, Vụ Phổ biến giáo dục pháp luật
- Bà Nguyễn Thúy Hiền, Phó Chánh án Tòa án Nhân dân tối cao
- Bà Catherine Phương, Trợ lý Trưởng đại diện thường trú, Nhóm Quản trị và Tham gia của UNDP
- Bà Nguyễn Thị Thuộc, Giám đốc Sở Tư pháp tỉnh Tuyên Quang
- Bà Phan Thị Mỹ Dung, Đại biểu Quốc hội khóa XIV, Giám đốc Sở Tư pháp tỉnh Long An
- Ông Ngô Sách Thực, Phó Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam
- Ông Nguyễn Văn Đức, Hòa giải viên ở Lạng Sơn
- Ông Sergiu Rusanovschi, Chuyên gia về bảo vệ trẻ em, UNICEF
- Ông Nguyễn Hữu Huyền, Vụ trưởng Vụ Hợp tác Quốc tế

facebook.com/eujule

bit.ly/2sYC74k

Bản tóm tắt này là một ấn phẩm truyền thông thuộc chương trình “Tăng cường pháp luật và tư pháp tại Việt Nam” (EU JULE). Chương trình EU JULE do Liên minh châu Âu tài trợ, với đóng góp tài chính từ UNDP và UNICEF. Chương trình do hai cơ quan này của Liên Hợp Quốc thực hiện với sự phối hợp của Bộ Tư pháp Việt Nam.